TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2005. gada 27. oktobrī *

Lieta C-525/03

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam,

ko 2003. gada 16. decembrī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv K. Lūiss [*X. Lewis*], K. Lodži [*C. Loggi*] un K. Vīdners [*K. Wiedner*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Itālijas Republiku, ko pārstāv I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz Dž. Fjengo [*G. Fiengo*], *avvocato dello Stato*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — itāļu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši J. Makarčiks [*J. Makarczyk*] (referents), K. Gulmans [*C. Gulmann*], R. Šintgens [*R. Schintgen*] un J. Klučka [*J. Klučka*],

ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 6. aprīlī,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 2. jūnijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasību Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, pieņemot 1. panta 2. punktu un 2. panta 1.–3. punktu 2002. gada 24. jūlija Ministru padomes prezidenta rīkojumā Nr. 3231 par steidzamiem pasākumiem cīņai ar meža ugunsgrēkiem no gaisa (2002. gada 24. jūlija *GURI* Nr. 177, 42. lpp., turpmāk tekstā — "apstrīdētais rīkojums"), saskaņā ar kuriem tiek atļauta līgumu piešķiršana,

tieši vienojoties, tādējādi atkāpjoties no Kopienas direktīvām par publiskajiem piegādes un pakalpojumu līgumiem un jo īpaši no vispārīgajiem noteikumiem par izsludināšanu un dalību, kas paredzēti III un IV sadaļā Padomes 1993. gada 14. jūnija Direktīvā 93/36/EEK, ar ko koordinē piegāžu valsts līgumu piešķiršanas procedūras [publisko piegādes līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras] (OV L 199, 1. lpp.), kuru groza ar Komisijas 2001. gada 13. septembra Direktīvu 2001/78/EK (OV L 285, 1. lpp., turpmāk tekstā — Direktīva 93/36), un III un V sadaļā Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvā 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [publisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai] (OV L 209, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2001/78 (turpmāk tekstā — Direktīva 92/50), lai iepirktu lidaparātus cīņai ar meža ugunsgrēkiem no gaisa un ugunsdzēšanas pakalpojumus, un noteikumus, kas arī ļauj atsaukties uz minēto procedūru, iepērkot tehnoloģisko un informātikas aprīkojumu un radioviļņu pārraides un uztveršanas iekārtas, nepastāvot apstākļiem, kādos ir pieļaujama atkāpšanās no minētajiem Kopienu noteikumiem un, jebkurā gadījumā, nekādā veidā to nepublicējot, lai nodrošinātu konkurenci potenciālo piegādātāju starpā, Itālijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar minētajām direktīvām, kā arī ar EKL 43. un 49. pantu.

Fakti

2 Apstrīdētais rīkojums tika izdots saskaņā ar Ministru padomes prezidenta 2002. gada 28. jūnija dekrētu, ar ko mežu ugunsgrēku apkarošanas nolūkā visā Itālijā līdz 2002. gada 31. oktobrim tika izsludināts ārkārtas stāvoklis (2002. gada 11. jūlija *GURI* Nr. 161, 4. lpp.).

3 Ar šo rīkojumu *Corpo forestale dello Stato* (Valsts mežu pārvaldei) tika atļauts, pirmkārt, iepirkt mežu ugunsgrēku apkarošanai nepieciešamos lidaparātus "tieši vienojoties, atkāpjoties no [šī rīkojuma] 4. pantā minētajām tiesību normām", t.i.,

valsts tiesību aktiem, ar ko īsteno Direktīvu 92/50 un Direktīvu 93/36, un, otrkārt, arī tieši vienojoties, iepirkt radioviļņu raidīšanas un uztveršanas iekārtas, lai sazinātos ar mežu ugunsgrēku apkarošanā iesaistītajiem lidaparātiem. Turklāt *Dipartiamento della protezione civile* (Civilās aizsardzības departaments) drīkstēja noslēgt tiešu vienošanos par aprīkojuma, kas nepieciešams tehnoloģisko un informātikas iekārtu uzlabošanai, iegādi, kā arī par mežu ugunsgrēku dzēšanas pakalpojumu iegādi un sniegšanu.

4 Pamatojoties uz apstrīdēto rīkojumu, *Ministero delle Politiche agricole e forestali* (Lauksaimniecības un mežsaimniecības politikas ministrija) 2002. gada 28. oktobrī pieņēma Dekrētu Nr. 1619/2002, ar ko apstiprina un ļauj izpildīt līgumu, kas kā tieša vienošanās minētā rīkojuma izpratnē tika noslēgts ar *Agusta SpA* par divu helikopteru, to aprīkojuma, tehniskā atbalsta, rezerves daļu un visa, kas nepieciešams šo lidaparātu darbībai, piegādi.

Pirmstiesas procedūra

5 Komisija, uzskatot, ka apstrīdētā rīkojuma noteikumi, kas ļauj brīvi piešķirt tiesības slēgt publiskos piegādes līgumus gadījumos, kuri nav paredzēti Direktīvā 95/50 un Direktīvā 93/36, nav saderīgi ar šīm direktīvām, kā arī ar EKL 43. un 49. pantu, ar 2002. gada 19. decembra brīdinājuma vēstuli lūdza Itālijas Republiku mēneša laikā iesniegt apsvērumus par pārmetumiem par valsts pienākumu neizpildi.

6 Komisija, kuru nepārliecināja Itālijas valdības atbildei uz minēto vēstuli iesniegtie paskaidrojumi, 2003. gada 3. aprīlī Itālijas Republikai nosūtīja argumentētu atzinumu, kurā tā aicināja veikt atzinuma izpildei vajadzīgos pasākumus viena mēneša laikā pēc tā paziņošanas un, jo īpaši, atcelt noteiktus apstrīdētā rīkojuma noteikumus vai grozīt tos, kā arī atcelt un pasludināt par spēkā neesošiem visus aktus un pasākumus, kas pieņemti sakarā ar publisko līgumu piešķiršanu uz šo noteikumu pamata, kā arī gadījumos, kad līgumi jau ir noslēgti, apturēt to izpildi.

7 Tā kā Itālijas Republikas atbildes uz argumentēto atzinumu Komisiju nepārliecināja, tā nolēma celt šo prasību.

Par prasības pieņemamību

8 Jānorāda, ka saskaņā ar savu judikatūru Tiesa var pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai EKL 226. pantā paredzētie nosacījumi prasības par valsts pienākumu neizpildi iesniegšanai ir izpildīti (1992. gada 31. marta spriedums lietā C-362/90 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-2353. lpp., 8. punkts, un 2002. gada 15. janvāra spriedums lietā C-439/99 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-305. lpp., 8. punkts).

9 Šajā sakarā nav nozīmes tam, ka, atbildot uz tiesas sēdē uzdoto jautājumu, Itālijas Republika prasību uzskatīja par pieņemamu, lai gan savā iebildumu rakstā tā apgalvoja, ka šai prasībai nav priekšmeta, jo apstrīdētais rīkojums bija beidzis radīt jebkādas sekas, jau pirms Komisija to bija apstrīdējusi vai pieprasījusi tā atcelšanu.

10 Tāpat nav nozīmes arī tam, ka Itālijas Republika nav atzinusi tai pārmesto pienākumu neizpildi, ko Komisija savas prasības pieņemamības atbalstam minējusi arī mutvārdu procesā, jo prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi ir atkarīga no pienākumu neizpildes, ko dalībvalstij uzliek Līgums vai atvasināto tiesību akti, objektīvas konstatācijas (skat. it īpaši 1998. gada 1. oktobra spriedumu lietā C-71/97 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-5991. lpp., 14. punkts, un 2001. gada 18. janvāra spriedumu lietā C-83/99 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-445. lpp., 23. punkts).

11 Jāatzīst, ka, pirmkārt, kā izriet arī no pieteikuma par lietas ierosināšanu, šī prasība par valsts pienākumu neizpildi aprobežojas ar apstrīdētā rīkojuma 1. panta 2. punktu un 2. panta 1.–3. punktu un nav vērsta pret aktiem, kas pieņemti, piemērojot šo rīkojumu, un kas tomēr tieši minēti argumentētajā atzinumā.

12 Otrkārt, ir jāatgādina, ka Komisijai, saskaņā ar tiesībām, kas tai izriet no EKL 226. panta otrās daļas, pēc savas ierosmes un Kopienas vispārējās interesēs ir jāraugās, lai dalībvalstis ievērotu Līguma noteikumus, kā arī uz tā pamata iestāžu pieņemtos tiesību aktus, lai izbeigtu iespējamos pārkāpumus, kas radušies šajos aktos noteikto pienākumu neizpildes rezultātā (skat. šajā sakarā 1995. gada 11. augusta spriedumu lietā C-431/92 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-2189. lpp., 21. punkts, un 2003. gada 10. aprīļa spriedumu lietās C-20/01 un C-28/01 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-3609. lpp., 29. punkts).

13 Šajā sakarā no EKL 226. panta otrās daļas izriet, ka Komisija prasību par valsts pienākumu neizpildi Tiesā var iesniegt tikai tad, ja attiecīgā dalībvalsts argumentētajā atzinumā izvirzītās prasības nav izpildījusi tajā noteiktajā termiņā (iepriekš minētais 1992. gada 31. marta spriedums lietā Komisija/Itālija, 9. punkts).

14 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru valsts pienākumu neizpildes fakts ir novērtējams, ņemot vērā stāvokli, kāds dalībvalstī bija argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās (skat. it īpaši iepriekš minēto 1992. gada 31. marta spriedumu lietā Komisija/Itālija, 10. punkts, 2002. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-173/01 Komisija/Grieķija, *Recueil*, I-6129. lpp., 7. punkts, un 2003. gada 9. aprīļa spriedumu lietā C-114/02 Komisija/Francija, *Recueil*, I-3783. lpp., 9. punkts).

15 Jāatzīst, ka apstrīdētais rīkojums zaudējis spēku pēc ārkārtas stāvokļa, kas ar Ministru padomes prezidenta 2002. gada 28. jūnija dekrētu bija izsludināts valstī līdz 2002. gada 31. oktobrim, beigu datuma, jo tā piemērošanas ilgums bija ierobežots ar šajā dekrētā noteikto datumu.

16 Tādēļ apstrīdētajam rīkojumam, kas vairs nebija spēkā 2002. gada 1. novembrī, pirms bija izbeidzies argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, un pat pirms tā nosūtīšanas vairs nebija nekādas atbilstošās iedarbības. Tā kā prasībā minētā Itālijas Republikas pienākumu neizpilde ir saistīta tikai ar šo rīkojumu, pat pieņemot ka tā bija notikusi, katrā gadījumā šā termiņa izbeigšanās brīdī tā vairs nevarēja pastāvēt.

17 No iepriekš minētā izriet, ka prasība ir noraidāma kā nepieņemama.

Par tiesāšanās izdevumiem

18 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kam spriedums ir labvēlīgs. Jāatzīmē, ka Itālijas Republika nav prasījusi piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Tādējādi katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) prasību noraidīt kā nepieņemamu;

2) Eiropas Kopienu Komisija un Itālijas Republika katra sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

[Paraksti]